

Az ismeretkör: *Mentálhigiénés ismeretek*

Kredittartománya: 12 kredit

Tantárgyai:

1. Mentálhigiénés alapismeretek
2. Fejlődéslelektan
3. Lelki zavarok

Tantárgy neve: <i>Lelki zavarok</i>	Kreditértéke: 4 kredit
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50 % elmélet 50 % gyakorlat	
A tanóra típusa: előadás és szeminárium Óraszám: Nappali: 15 óra előadás, 15 óra szeminárium, összesen 30 óra/ félév Levelező: 5 óra előadás, 5 óra szeminárium, összesen 10 óra/félév Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none"> • az előadásokra való felkészüléshez az előadások anyaga előzetesen elérhető Moodle felületen • online tanulás és kiegészítő anyagok állnak rendelkezésre az előadás anyagának a feldolgozásához Moodle felületen • esetelemző csoportmunka	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: választható <ul style="list-style-type: none"> • esetelemzés • portfólió az elvégzett munkák alapján	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Mentálhigiénés alapismeretek	
Tantárgyleírás: <p>A tantárgy bemutatja a normalitás - abnormalitás kérdéskörét, a betegség és a zavarok fogalmát. Ismerteti a leggyakoribb pszichés rendellenességeket és felismerésük lehetőségeit. Foglalkozik a zavarokhoz vezető és a zavarokkal együtt járó problémakörökkel, így a stigmatizáció, az előítéletesség, a konfliktusok, kiégés, gyász jelenségével, a szenvedélybetegségekkel, és szocializációs zavarokkal. A zavarok kialakulását előmozdító és gátló biológiai, pszichés és szociális tényezőket, folyamatokat rendszerszemléletű megközelítésben elemzi. Az identitás és képességek fejlődésének szerepe, valamint a krízisek és krízisintervenció megismertetése, mint a zavarok megelőzését elősegítő lehetőségek kerülnek megtárgyalásra.</p>	
<i>kötelező, illetve ajánlott irodalom:</i> kötelező az online tananyag, és az alábbiakban tájékozódás <ul style="list-style-type: none"> • Comer, R. J. (2014): <i>A lélek betegségei. Pszichopatológia.</i> Osiris Kiadó, Budapest. ISBN: 9789632762425 • Csabai, M., Molnár, P. (2009): <i>Orvosi pszichológia és klinikai egészségpszichológia.</i> Medicina, Budapest. ISBN: 9789632262086	

- Frenkl Sylvia, Rajnik Mária (2000): *Életesemények a fejlődéslélektan tükrében*. Párbeszéd, Budapest. ISBN: 9639129305
- Kopp Mária (2008): *Magyar lelkiállapot*. Semmelweis Kiadó és Multimédia Stúdió, Budapest. ISBN 9789633310878
- Dr. Ranschburg Jenő (2006): *Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, ISBN: 9789632481975
- Sávai János (2007): *A lelki gondozás elmélete és gyakorlata*. Szeged. HEFOP-3.3.1-P.-2004-06-0019/1.0

Azok az **előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

Ismeri az élethosszig tartó személyiségfejlődés menetét, feltételeit, akadályait és kríziseit.

Ismeri a különböző funkciójú csoportok és közösségek kialakulását, valamint működésük szociálpszichológiai, pedagógiai, szociológiai megközelítését.

Átfogóan ismeri az egyén és a közösség jóllétének kölcsönhatását, ennek lélektani megalapozottságát.

Átfogóan ismeri az emberi kapcsolati formák sajátosságait, hatásait, működési feltételeit.

Mélyrehatóan ismeri a kapcsolatépítésre szoruló egyének, csoportok sajátos problémáit, pszichés állapotuk általános jellemzőit.

Átfogóan ismeri a testi-lelki egészség szempontjából veszélyeztetett életkorral kapcsolatos, illetve pszichoszociális fejlődésükben akadályozott társadalmi csoportok sajátos problémáit és potenciális erőforrásait.

Mélyrehatóan ismeri a mentálhigiénés segítő kapcsolat elméletét és módszertanát.

Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.

b) képességei

Képes reflektálni a társadalmi és kulturális hovatartozási mintázatok sokféleségére, és ezek figyelembe vételével képes kölcsönös elfogadáson alapuló lokális közösségi struktúrák kiépítésére.

Képes segítő kapcsolat kialakítására, és a megküzdéséhez szükséges adekvát segítségnyújtásra a kliens életvezetési és kapcsolathányból eredő problémáiban és veszteségei feldolgozásában.

Képes a személyes korlátok és megterhelő társas helyzetek, a burnout, a mobbing, és a kirekesztés felismerésére, és kompetenciáinak megfelelő adekvát beavatkozási módok keresésére, illetve kivitelezésére.

Képes eltérő származású és eltérő élethelyzetből jövők együttműködésének és egyenjogú csoportrésztvételének biztosítására.

Képes ökumenikus együttműködésre, különböző felekezethez tartozó közösségek közös programjainak és projektjeinek menedzselésére.

Képes munkájának a szakmai etikai szabályok betartásával történő, felelős végzésére.

Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.

c) attitűdje

Mentálhigiénés szemlélettel rendelkezik.

A lelki egészség fenntartásának és helyreállításának folyamataihoz erőforrásorientáltan

közelít.

Az egyén és a közösség önálló cselekvését, képessé tételét (empowerment) tartja szemelőtt a cselekvési stratégiák megtervezésében.

Tartózkodik az emberek megítélésétől.

Empatikus, szociális és interkulturális érzékenységgel bír.

d) autonómiája és felelőssége

Munkakörének megfelelően felelős lelki egészségvédő és személyiséget erősítő beavatkozásokat kezdeményezni, egyéni és csoportos szinten.

Képviseli és megvalósítja a munkaterületén az egyének és közösségek mentálhigiénés állapotának folyamatos reflektálását (problémafelvetés), és javaslatot tesz a fejlesztések irányaira és lehetséges módjaira.

Kezdeményezi és részt vesz az egészség megőrzését szolgáló programok megvalósításában.

Felelőssége képviselni a mentálhigiéné értékeit és szempontjait a munkaterületéhez tartozó szakmai közösségekben, munkacsoportokban.

Felelőssége kezdeményezni a lelki egészség szempontjából hangsúlyos témák megvitatását, s részt venni az adott terület fejlesztését célzó cselekvési programokban.

Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.

Tantárgy felelőse: Dr. (habil.) Gyarmathy Éva, főiskolai docens, Ph.D.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Csapóné Dr. Ferenczi Szilvia, főiskolai docens, Ph.D.

Dr. Radványi Katalin, főiskolai tanár, Ph.D.